

Välj sjöfarten – med hela världen som arbetsplats

Att arbeta till sjöss innebär att ständigt vara på väg någonstans, att få se världen och samtidigt vara nära naturen och elementen. Sjöfarten är livsviktig för att hela samhället ska fungera, för att varor och människor ska kunna nå fram på ett hållbart sätt. Ett arbete inom sjöfarten har helt enkelt många fördelar. Därför ska du söka ett jobb inom sjöfartsbranschen:

Det finns yrken för alla personligheter

Ombord på fartygen finns allt från befälhavare och kockar, matroser och städpersonal. På landsidan behövs tekniker, ekonomer, logistiker och beteendevetare – för att nämna några. Det finns med andra ord yrken som passar alla, oavsett intresse och vem du är.

Hela världen blir din arbetsplats

Ett fartyg är en del av en internationell marknad och förutsättningarna är därför många gånger lika, oberoende vilken flagga fartyget för tillfället seglar under. Det innebär att arbetsuppgifterna för de flesta inom sjöfarten är desamma oavsett var i världen du arbetar!

Ett jobb på havet = ett liv i balans

Att utbilda sig till ett sjöyrke är att välja en livsstil, framförallt för dig som ska jobba till sjöss. Du arbetar i team som tillsammans måste lösa de problem och situationer som kan uppkomma ombord, många gånger utan hjälp utifrån. Du är också ledig långa perioder, vilket innebär gott om tid för att hinna med alla intressen i land.

Sverige är bland de bästa i världen

Vi i Sverige är duktiga på sjöfart. Personalen har ett gott internationellt rykte, svenska rederier tillhör de främsta i världen inom miljötänkande, säkerhet och arbetsmiljö. För att branschen ska kunna behålla sin position och fortsätta att utvecklas krävs att sjöfarten kan knyta duktiga och framtidsinriktade medarbetare till sig.

Vem gör vad ombord?

En fartygsbesättnings främsta uppgift är att se till att fartyget förs från en hamn till en annan på ett sätt som är säkert för de ombordvarande, lasten, miljön och omgivningen. Ett fartyg är indelat i tre olika avdelningar; däck, maskin och intendentur.

DÄCK

(Nautiska avdelningen)

Befälhavare

Högst ansvarig ombord.

Överstyrman

Chef för nautiska avdelningen. Ansvarar för lastning och lossning.

Andrestyrman

Går vakt och navigerar fartyget tillsammans med överstyrman.

Matros

Hjälper till vid förtöjning, lastning och lossning. Utför underhållsarbete på däck.

MASKIN

(Tekniska avdelningen)

Teknisk chef

Chef för tekniska avdelningen.

Förste fartygsingenjör

Arbetsledare för personalen inom tekniska avdelningen.

Andre fartygsingenjör

Ansvarar för dagliga driftsrutiner ombord.

Befaren maskinpersonal

Utför reparationer och underhåll inom tekniska avdelningen.

INTENDENTUR

(Kök och ombordservice)*

Kocksteward

Ansvarar för mathållning, tvätt och städning ombord.

Mässpersonal

Hjälper kocksteward.

**Ombord på passagerarfartyg finns ytterligare befattningar, exempelvis intendent, restaurang, hotell-, och butikschef samt underställd personal inom de olika avdelningarna.*

ÖVRIGA YRKEN INOM SJÖFARTEN

Förutom arbete ombord på fartyg finns det flera funktioner som är både utmanande och intressanta.

Rederikontor

På ett rederikontor finns jobb inom teknik, säkerhet, personal och ekonomi.

Mäklari

Ett mäklari eller befraktningskontor arbetar med försäljning av transporter och kontrakt.

Försäkringsbolag

Det finns flera försäkringsbolag som har specialiserat sig på sjöfart.

Myndigheter

Det finns flera myndigheter som arbetar inom sjöfarten: Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Kustbevakningen, Marinen och Tullen.

Hamnar

Inom hamnarna finns likvärdiga uppgifter som på ett rederikontor, dock utförs även stuveriarbete i hamnarna.

Underleverantörer

Företag som tillverkar och levererar utrustning till fartygen, till exempel navigations-, last- och säkerhetsutrustning, proviant, färg, miljöprodukter med mera.

Fartygstyper

Det finns många olika fartygstyper som är anpassade efter last, arbetsuppgifter och var de opererar.

Färjor, passagerar- och kryssningsfartyg

Färjor är fartyg som transporterar passagerare och bilar mellan två eller flera hamnar. Ibland kombineras resan med kryssnings- och konferensverksamhet.

Tankfartyg

Tankfartyg transporterar flytande last i stora tankar. Lasten kan vara olja, bensin, gas och flytande kemikalier.

Bunkerfartyg

Bunkerfartyg förser andra fartyg med bränsle.

Rorofartyg

Roro är en förkortning för roll on/roll off, vilket innebär att fartyget tar last som kan rullas ombord antingen för egen maskin eller med hjälp av truckar.

Supplyfartyg

Supplyfartyg förser andra fartyg, plattformar eller havsbaserade vindkraftverk med utrustning och personal.

Bulkfartyg

Bulklast betyder att lasten transporteras löst i lastrummet. Vanliga bulklaster är spannmål, malm och kol.

Isbrytare

Isbrytare bryter is så att andra fartyg har lättare att komma fram.

Bogserbåtar

Bogserbåtar bogserar andra fartyg in och ut ur hamnar.

Containerfartyg

Containerfartyg är anpassade för att transportera containers som kan innehålla allt från mat till kläder, papper och hemelektronik.

Sjömättnings- och inspektionsfartyg

Sjömättnings- och inspektionsfartyg samlar in data och visualiserar förhållanden på havets botten.

Färjor, passagerar- och kryssningsfartyg

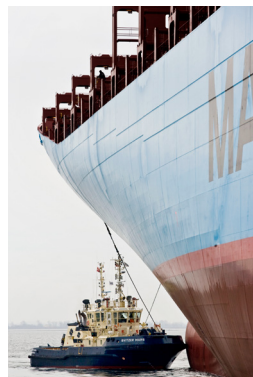
Bulkfartyg

Tankfartyg

Isbrytare

Bogserbåt

Rorofartyg

Supplyfartyg

Containerfartyg

Bunkerfartyg

Sjömåtnings- och inspektionsfartyg

Sjöfartsgymnasier

Jobba till sjöss eller plugga vidare efter gymnasiet? Sjöfartsgymnasierna erbjuder både en praktisk och teoretisk utbildning som ger grundläggande yrkeskunskaper och möjlighet att studera vidare till sjöbefäl på sjöfartshögskolorna eller andra högskoleutbildningar.

Sjöfartsutbildningen är en yrkesutbildning med egna examensmål inom gymnasieskolan. Efter avklarade studier kan du söka arbete i handelsflottan som däck- eller maskinpersonal. Eftersom innehållet i fartygsdelen av utbildningen till stor del styrs av internationella regler för sjöfart kan du även söka jobb utomlands. Sjöfartsgymnasierna erbjuder också kurser som du behöver för att bli behörig att läsa vidare till exempelvis sjöingenjör eller sjökapten eller andra högskoleutbildningar efter avslutade gymnasiestudier.

Hur ser en utbildning ut?

Under dina tre år i gymnasiet varvar du teoretiska studier och praktiska moment ombord i skolfartygsmiljö. Förutom de gymnasiegemensamma ämnena som alla gymnasieelever i Sverige läser, ligger fokus på fartygskurser som handlar om säkerhets-, drifts- och underhållsarbete ombord.

Praktik som tar dig ut i arbetslivet

Eftersom en sjöfartsutbildning är en praktisk utbildning ingår även 75 dagars arbetsförlagd praktik (APL). Dessa görs på fartyg i handelsflottan, till exempel på passagerarfartyg och isbrytare. På dina praktikfartyg får du en allsidig inskolning till yrket och du har alltid minst en handledare ombord.

Här hittar du sjöfartsgymnasierna

Du kan utbilda dig till däcks- eller maskinpersonal på ett antal gymnasieskolor som finns på följande orter i Sverige. Teori varvas med praktiska moment och arbetsförlagd praktik som ger erfarenhet för såväl arbetsliv som för vidare studier.

1. Kalmar Praktiska Gymnasium

praktiska.se/kalmar

2. Lindholmens Tekniska Gymnasium

goteborg.se/wps/portal/enhetssida/lindholmens-tekniska-gymnasium/program/sjofartsutbildning

3. Sjömansskolan Stockholm

sjomansskolan.se

4. Törnströmska Gymnasiet

karlskrona.se/skola-och-forskola/gymnasieskola-och-gymnasiesarskola/tornstromska-gymnasiet/vara-program/

5. Wisbygymnasiet

gotland.se/sjofart

6. Öckerö Seglande Gymnasieskola

ockerogymnasieskola.se

7. Härnösands Gymnasium

harnosand.se/barn--utbildning/gymnasieskola/program-pa-gymnasiet/sjofartsutbildningen.html

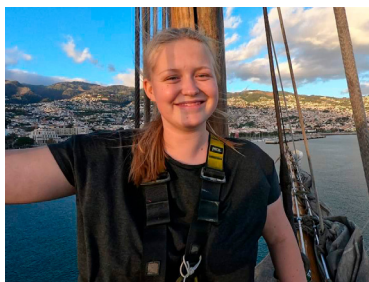
Ellen Arneborg, 16

Öckerö Seglande Gymnasium

Ellen Arneborg har seglat hela livet. Hon älskar vatten och båtar. Att hon i dag går på Öckerö Seglande Gymnasium är helt enkelt ingen slump:

"Men allt har till och med varit bättre än vad jag förväntade mig! Det är mycket praktiska ämnen och man får testa på så många olika saker!"

Hav har det också blivit en hel del av under utbildningen, Ellen har varit ute på långresa med skolskeppet Gunilla. Då var de ute två månader i sträck – seglatsen gick till såväl Spanien som Portugal.

Hon har redan hunnit fundera på vad hon skulle vilja göra efter utbildningen:

"Jag har många olika alternativ, men något inom handelsflottan. Först vill jag jobba några år och sedan läsa vidare."

Hugo Andersen, 17

Wisbygymnasiet

Det finns så mycket du kan göra ombord på ett fartyg och det är en väldigt stor variation i alla arbetsuppgifter. Sedan får man ju verkligen komma ut och se världen, säger Hugo Andersen, som pluggar med inriktning maskin vid Wisbygymnasiet.

Just att det praktiska tar stor plats i utbildningen lockade honom, där praktiken också är en stor del:

"Totalt var jag ute på praktik i tre veckor som motorman och fick testa att jobba både dag- och nattpass."

Hans plan just nu är att gå ut gym-

nasiet, jobba något år och lära sig alla system ombord och sedan plugga vidare till maskinbefäl eller elektriker. Drömmen är att arbeta med att trotsa vågorna på Nordsjön.

Emil Kyller, 18

Sjömansskolan Stockholm

Det är ingen vanlig gymnasietid i skolbänken som har mött Emil Kyller. Han har redan hunnit vara ute på två olika praktikperioder, den första på Eckerölinjen:

"Det var väldigt roligt, jag fick göra många saker och snabbt bli väldigt självgående."

Den andra ombordpraktiken gjordes istället på en Stena-färja som går mellan Göteborg och Kiel. Han minns särskilt när han fick gå vakt ombord och prata med passagerare och folk i rörelse.

"Det hände saker hela tiden, jag var med och jobbade mycket på bildäck där lastbilar kör på och av. De som jobbade där var väldigt duktiga och hjälpte mig att komma in i arbetet."

Sofia Målare, 17

Härnösands gymnasium

Det är en väldigt bred utbildning, man kan välja både däck och maskin och det finns många möjligheter efter gymnasiet, säger Sofia Målare som läser inriktning maskin vid Härnösands gymnasium.

Hon kommer från Gagnef och många elever i klassen kommer från olika delar i landet. I höst är det dags för den första praktiken på en färja som går mellan Göteborg och Kiel:

"Det känns väldigt roligt. För mig är det bästa med sjöfarten just att man får resa. Sjöfarten är så extremt bred och vad du får vara med om beror så

mycket på vilket fartyg du jobbar på."

Hon har redan nu en plan för den fortsatta karriären: först lumpen, sedan marinen, därefter världen.

"Jag vill ha seglat på alla sju haven minst en gång."

Peter Börjesson, 24

Matros

Jag har alltid varit intresserad av båtar. En av anledningarna att jag valde att gå på Öckerö Seglande Gymnasium var att under gymnasietiden fick vi vara ute och resa två månader om året med skolskeppet Gunilla och jag ville se världen, berättar Peter Börjesson, som numera är ute i arbetslivet.

I dag är han fastanställd som däcksmatros, men går just nu på ett ettårigt vikariat som Crew Coordinator.

"Jag tänkte att jag vill testa på att jobba i land, men med sjöfart."

Tids nog vill Peter Börjesson också

tillbaka ut till havs igen:

"Jag har ju målet att jobba med sjöfart på ett eller annat vis. Jag skulle vilja fortsätta som lättmatros, men sen har jag en tanke på att bli befälhavare på något av våra fartyg."

Amanda Hajdwall, 22

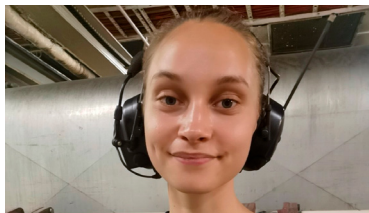
Befaren maskinpersonal

Amanda Hajdwall har alltid gillat havet. Trots det tog det tid för henne att komma fram till att det var just inom sjöfarten hon ville testa på att arbeta:

"Jag ville utmana mig själv, men vågade först inte riktigt ta steget att söka. Men så tänkte jag att man måste ju våga prova."

I efterhand konstaterar hon att det var rätt att kasta sig ut i det okända:

"Det har varit så himla bra, en bättre skolgång har jag aldrig haft. Vi hade väldigt mycket praktiska moment, det gillar jag."

Efter studenten har Amanda hunnit med att arbeta några år. I dag arbetar hon som befaren maskinpersonal hos Destination Gotland. Det innebär att hon i sin arbetsdag fokuserar på fartygets drift och underhåll av motorena, med andra ord ett väldigt praktiskt yrke.

Linnéuniversitetet

Friheten, stämningen ombord och alla upplevelser. Det finns mycket som lockar med livet till sjöss. På Sjöfartshögskolan vid Linnéuniversitetet i Kalmar utbildas blivande sjökaptenar och sjöingenjörer.

Simulatorer

Sjöfartshögskolans simulatorpark är toppmodern. Några exempel på simulatorer är navigationssimulatoren och maskinrumssimulatoren. I dessa får Sjöfartshögskolans studenter många timmars övning i en mycket realistisk miljö. Simulatorer finns även för bland annat lasthantering och radiokommunikation. De uppdateras kontinuerligt och håller mycket hög standard. Faktum är att det mesta av utrustningen är densamma som finns ombord på fartygen.

Calmare Nyckel

Tänk att få köra ett fartyg redan under utbildningen. En viktig erfarenhet och en kul upplevelse på samma gång. Utbildningsfartyget Calmare Nyckel används naturligtvis för att öva navigation och på att gå till och från kaj. Hon är dock framförallt en flytande maskinhall, där man kan labba på exempelvis underhåll eller olika maskintekniska ämnen. På Calmare Nyckel genomförs även en del av den säkerhetsutbildning du måste genomgå innan du kan ge dig ut på din första praktik.

Praktik

Den fartygsförlagda utbildningen är en viktig del i lärosätets program. Redan första terminen får du därför mönstra på ett fartyg någonstans i världen för att prova på ditt kommande yrkesliv och för att få ombordutbildning. Den fartygsförlagda utbildningen är en viktig erfarenhet men också en förutsättning för att du ska få ut din behörighet som sjökapten eller sjöingenjör.

lnu.se/sjo

Ovan: Linnéuniversitetet. Nedan: Chalmers Tekniska Högskola

Chalmers tekniska högskola

Svenska sjöbefälsutbildningar står högt i kurs på en internationell marknad. Du som väljer att utbilda dig vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg har goda förutsättningar att få ett arbete i en internationell och spännande bransch.

På Chalmers kan du läsa till sjökaptan, sjöingenjör eller en kandidatexamen i internationell logistik, yrken för dig som är intresserad av människor, teknik och ledarskap i en global miljö. Arbetet som sjökaptan eller sjöingenjör innebär att du operativt framför fartyget mot nästa hamn. Efter några år på fartygen med erfarenhet av yrket ombord är du även attraktiv för arbetsmarknaden i land, exempelvis inom rederier, sjöfartsmyndigheter, energiproducenter, service och underhåll.

Internationell logistik är en bred affärsinriktad utbildning för dig som vill arbeta med sjöfart från land. Efter avslutad utbildning har du goda karriärmöjligheter på en global arbetsmarknad, som till exempel skeppsmäklare, speditör eller logistiksamordnare.

Under utbildningarna varvas teori med praktik ute på fartyg för sjökaptaner och sjöingenjörer, eller på företag för studenter vid internationell logistik. Chalmers har ett nära samarbete med den lokala sjöfarts- och transportnäringen.

Chalmers har ett av Sveriges mest omfattande simulatorkluster för utbildning, där fartygets alla delar kan simuleras. Lärosätet har en omfattande praktisk verksamhet på Fryken med el, verkstad, motorlabb och en anläggning för högspänningsutbildning. Chalmers erbjuder kvalitativa utbildningar där studenter sista året har möjlighet till studentutbyten inom Erasmus med Holland och Norge med flera länder. Större delen av utbildningen bedrivs på dynamiska Campus Lindholmen i centrala Göteborg. Här bedrivs även forskning inom konstruktion, design och drift av fartyg, maritim miljö och sjösäkerhet.

chalmers.se/sjofarts-utbildningar

Marina läroverket

Marina läroverket är en fristående skola i marin miljö, som erbjuder gymnasieutbildningar, vuxenutbildningar i yrkes-högskolan och ett antal fristående kurser. Skolan är inte större (cirka 500 elever) än att de kan erbjuda både trygghet och kamratskap, men tillräckligt stor för att ge dig möjlighet till intressanta, rika och varierande upplevelser.

Skolan ligger i Stocksunds hamn, bara en mil norr om Stockholms city. Det är enkelt att ta sig till Marina läroverket – med buss, bil, T-bana, Roslagsbanan eller båt. Marina läroverket består av flera byggnader och gröna ytor inom samma område. Skolområdet inramas bland annat av kajen mot saltsjön, där de fartyg lägger till som används i undervisningen. Läget ger utmärkta möjligheter till att nyttja både vad skärgården och storstaden har att erbjuda.

Den 2-åriga YH-utbildning till "skärgårdskaptener" startade redan 1997. Utbildningen sker i nära samarbete med branschen. En kortare del av utbildningen är förlagd till Sjöfartshögskolan i Kalmar. Arbetsmarknaden för nyutexaminerade "skärgårdskaptener" är väldigt god. Marina läroverket har också ett stort utbud av kortare yrkesutbildningar/kurser riktade mot yrkes-sjöfarten.

marinalaroverket.se

Cajsa Carlsson, 21

Sjökapten, Chalmers

Cajsa Carlsson pluggar till sjökapten vid Chalmers i Göteborg.

"Det har varit superroligt hela tiden, det är så varierande kurser. Vi får lära oss allt ifrån juridik, att ta ut positioner och hur alla system ombord på ett fartyg fungerar. Utbildningen innehåller också mycket ledarskap, sjukvård och brandsäkerhet."

Cajsa har hittills hunnit med två praktikomgångar på olika tankfartyg, närmast blir det praktik på ett RORO-fartyg:

"Det är annorlunda och väldigt roligt, mitt tips är att man inte ska vara rädd för att testa på att söka till sjöfarten. Jag visste inget om det och nu trivs jag superbra, det känns som jag har hittat hem."

Ida Wikström, 29

Överstyrman

Ida Wikström läste först till ett landbaserat jobb inom sjöfarten men ändrade sig och började istället läsa till sjökapten. I dag arbetar hon på ett Stena-fartyg där hon jobbar fyra veckor och är ledig fyra veckor:

"Jag gillar att det går snabbt, att det är intensivt. När man väl är på jobbet fokuserar man på jobbet. När man är hemma kan man fokusera på vad man själv vill göra."

Karriärresan har också gått spikrakt uppåt på bara några år till tjänsten som överstyrman:

"Jag skulle beskriva mitt jobb som

att vara spindeln i nätet. Jag har hand om organisationen på däck. Jag sitter också mycket på bryggan och har vakt, jag planerar och ansvarar för lastoperationen och farligt gods, ser till att underhållet blir gjort och stöttar befälhavaren i olika frågor."

Richard Birgander, 28

Sjöingenjör, Linnéuniversitetet

Richard Birgander läser till sjöingenjör och det har varit intensiva och lärorika år så här långt. Hittills har Richard hunnit med att testa på livet på olika passagerarfartyg samt bulkfartyg och just nu är drömmen att testa det igen:

"Jag vill fortsätta att arbeta inom sjöfarten och det hade varit roligt att testa att komma ut på ett RORO-fartyg eller ett containerfartyg."

För den som är praktiskt och mekaniskt intresserad är det en bra utbildning – inte bara om man vill till sjöss.

Vill du gå i land kan du jobba på kraftverk, reningsverk eller annat – det är en bred och fin utbildning. Har man intresset för att skruva – våga prova på.

Martin Paulsson, 26

Förste fartygsingenjör

Efter sjöingenjörsstudierna på Sjöfartshögskolan i Kalmar har Martin Paulsson hittat ett praktiskt yrke med möjlighet till avancemang och en rik fritid. Han arbetar på ett tankfartyg där han är ombord fyra veckor och är ledig fyra veckor. På framtiden har han köpt sig ett hus, som han ska renovera.

Målet nu är att fortsätta att skaffa erfarenhet och att en dag mönstras upp till teknisk chef. Veckorna till havs är dessutom lite som att komma till ett andra hem, menar han:

"Man blir som en familj ombord och så får man lagad mat varje dag. Vi har

ett gym ombord så vi tränar rätt mycket, vi ser TV ihop, men sen jobbar man ju lite olika tider på dygnet."

Han hoppas att fler får upp ögonen för branschen; sjöfarten är en stor bransch med många möjligheter.

Filip Pehrsson, 23

Internationell logistik

Intresset för logistik och att vara en del av en hel värdekedja tog Filip Pehrsson till Chalmers i Göteborg där han valde en utbildning inom internationell logistik.

Under studietiden har han fått lära sig mycket blandat, allt ifrån hur man lastar olja på bunkerfartyg till e-handels logistiska utmaningar och fabrikslogistik. Han har också hunnit med att vara ute på praktik:

"Jag praktiserade på ett samlastningsföretag och nu jobbar jag deltid där parallellt med studierna, främst med

export till olika destinationer runtom i världen. Jag vill fortsätta här ett tag och verkligen få en förståelse för hur logistiksystemet fungerar. Det känns som värdefull kunskap i dagens värld."

Emelie Edehamn, 30

Fartygsagent

Långt ifrån alla sjöfartens yrken sker till havs – många väljer att arbeta i land. En av dem är Emelie Edehamn som arbetar som fartygsagent. Det innebär att hon bland annat koordinerar fartygs trafikens anlop, sköter kontakt mellan hamnar och terminaler, bokar lotsar och ser till att tullverket har den information som behövs.

Emelie har med tanke på utbildningen hela tiden varit inriktad på att jobba med sjöfart, men i land. Trots att hon testat på att arbeta i andra branscher har hon kommit tillbaka till sjöfarten:

"Även om jag inte riktigt vet vad jag kommer att göra i framtiden är jag säker på att det kommer att ha att göra med shipping. Det finns en särskild puls i den här branschen och det triggas mig."

Ovan: Elever på Wisbygymnasiet och Öckerö Seglande Gymnasium.

Nedan: Sjöingenjörselev och andre fartygsingenjör ombord på Silja Symphony.

Här kan du hitta mer om oss

Vill du veta mer om hur det är att arbeta inom sjöfartsbranschen? På vår hemsida satsapasjofart.se hittar du all information du behöver. Här kan du också se filmer och läsa intervjuer samt få svar på de vanligaste frågorna.

Du har väl inte missat att Satsa på Sjöfart också finns i sociala kanaler? Du hittar oss på Instagram och Facebook. Följ oss för de senaste nyheterna och uppdateringarna!

satsapasjofart.se

[@satsapasjofart](https://www.facebook.com/satsapasjofart)

[@satsapasjofart](https://www.instagram.com/satsapasjofart)

Fartygsförlagd utbildning

Sjöfartens Utbildnings Institut är länken mellan studenten, sjöbefälsutbildningarna och branschen. Målet är att göra praktikförfarandet så smidigt som möjligt för alla inblandande – studenten, skolan och rederiet.

SUI koordinerar, optimerar och kommunicerar fartygsförlagd praktik till samtliga studenter på sjöbefälsskolorna samt i viss mån APL (arbetsplatsförlagt lärande) till eleverna som studerar på sjöfartsprogram på en gymnasieskola. För att i högsta möjliga grad optimera praktikplaneringen har vi goda relationer med såväl rederier inom svensk sjöfart som andra aktörer i branschen och håller under utbildningstiden en kontinuerlig kontakt med alla studenter. Besök oss på sjofart.org

TRANSPORTFÖRETAGEN

CHALMERS

Linnéuniversitetet

Projektledning: Transportföretagen

Produktion: Breakwater Publishing

Tryck: Göteborgstryckeriet, 2021

Foto: Pär-Henrik Sjöström

Transportföretagen

Box 404
401 26 Göteborg
Tel 031 62 94 00
info@transportforetagen.se
transportforetagen.se

TRANSPORTFÖRETAGEN